

JUSTITSMINISTERIET

Folketinget
Grønlandsudvalget
Christiansborg
1240 København K
DK Danmark

Dato: 4. oktober 2021
Kontor: Nordatlantkontoret
Sagsbeh: Theis Thorbjørn Bigandt
Sagsnr.: 2021-0032/09-0141
Dok.: 2061447

Endelig besvarelse af spørgsmål nr. 101 (Alm. del) fra Folketingets Grønlandsudvalg

Hermed sendes endelig besvarelse af spørgsmål nr. 101 (Alm. del), som Folketingets Grønlandsudvalg har stillet til justitsministeren den 7. juli 2021. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Aaja Chemnitz Larsen (IA).

Nick Hækkerup

/

Marie Mølsted

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

T +45 3392 3340
F +45 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Spørgsmål nr. 101 (Alm. del) fra Folketingets Grønlandsudvalg:

”Der er tildelt domstolene ekstrabevillinger for 2021 og 2022 til bekæmpelse af sagsbunker, bl.a. som følge af Covid-19. Midlerne er øremærket indsatser i byretterne og landsretterne. Retten i Grønland har tidligere gjort Domstolsstyrelsen opmærksom på, at der i kredsretterne i Grønland har været en stigning i kriminalsagsporteføljen på knap 25 pct. Hertil kommer, at de i en periode på mere end et år har været nede med 2 kredsdommere. Hvordan vil justitsministeren tilgodese retterne i Grønland, så de ligesom byretterne og landsretterne kan få bugt med sagsbunkerne og de lange sagsbehandlingstider?”

Svar:

Justitsministeriet har til brug for besvarelsen af spørgsmålet indhentet en udtalelse fra Domstolsstyrelsen, der har oplyst følgende:

”1. Sagsudvikling

De opnåede merbevillinger i 2021 og 2022 vil blive anvendt til at bekæmpe sagsbunker ved by- og landsretterne i Danmark på straffesagsområdet. Udmøntningen af midlerne skal ses i lyset af det aktuelt store sagspres ved retterne i Danmark, herunder en stor overbeholdning af verserende straffesager, og sker med henblik på at forhindre en yderligere stigning i de gennemsnitlige sagsbehandlingstider. Efter udmøntningen af midlerne aftalte Domstolsstyrelsen efterfølgende med de grønlandske retter at undersøge de grønlandske retters konkrete behov.

1.1. Kredsretterne

Sagsudviklingen ved kredsretterne (tabel 1 neden for) viser, at antallet af verserende kriminalsager ved kredsretterne steg fra 864 sager primo januar 2020 til 971 sager primo januar 2021. Stigningen skyldes primært etableringen af nødberedskab på grund af COVID-19- pandemien, der bevirkede, at sager måtte aflyses eller omberammes, at flere af kredsretternes bitingsteder ikke kunne benyttes, som følge af de sundhedsmæssige retningslinjer om afstand i relation til COVID-19 samt længerevarende vakancer i to ledige kredsdommerstillinger.

Tabel 1. Udviklingen i antal verserende sager ved kredsretterne 2018-2021

Antal sager	Verserende sager pr. 1. januar 2018	Verserende sager pr. 1. januar 2019	Verserende sager pr. 1. januar 2020	Verserende sager pr. 1. januar 2021	Udvikling fra 2020 til 2021
Kriminalsager (undtagen bødesager)	787	892	864	971	107
Kriminalsager (hvor der er nedlagt påstand om bøde)	56	115	79	95	16
Kriminalsager (fremstillinger/grundlovssager) ¹	30	31	17	16	-1
Kriminalsager (beskikkelsessager)	0	0	2	1	-1
Skiftesager (dødsbo)	467	501	411	385	-26
Skiftesager (bodeling)	4	13	44	9	-35
Anerkendte faderskabssager	12	18	13	20	7
Andre faderskabssager	239	239	200	261	61
Ægteskabs- og samværssager	36	26	73	23	-50
Forældremyndighedssager	48	59	38	49	11
Civile sager	18	9	10	2	-8
Fogedsager, herunder inkassosager og tvangssalg	540	314	275	187	-88
Andre sager	94	76	70	94	24
I alt	2.331	2.293	2.096	2.113	17

Retten i Grønland har efterfølgende oplyst, at der er sket et større fald i antallet af verserende kriminalsager i 1. halvår 2021. Udviklingen skyldes bl.a. øget effektivitet ved kredsretterne, længerevarende bistand fra danske dommere samt at kredsretternes personale løbende er blevet bedre til at foretage korrekt registrering i DSI-kriminalsagssystemet, herunder at få opdateret og afsluttet sagerne.

1.2. Grønlands Landsret

I perioden fra 2015 - 2020 har landsretten i Grønland modtaget et forholdsvist stabilt antal ankesager. Antallet af verserende kriminal-ankesager er faldet fra 53 sager i 2015 til 20 sager i 2020. Landsrettens årsstatistik for 2020 (bilag 1) viser bl.a., at landsretten i alt havde 40 verserende sager (alle sagstyper) ved udgangen af 2020. Der er således p.t. ikke en sagspukkel ved landsretten, som der er behov for at nedbringe.

Til gengæld peger landsretten på at have behov for ressourcer til udvikling af it-området for at reducere sagsantallet mere effektivt.

1.3. COVID-19

Alene ved kredsretterne og Retten i Grønland blev der i forbindelse med nødberedskabet på grund af COVID-19 i foråret 2020 i perioden fra den 12. marts og frem til genåbningen den 27. april 2020 aflyst og omberammet ca. 100 kriminalsager.

Da retterne genåbnede, modtog kredsretterne samtidig et meget stort antal nye kriminalsager fra Grønlands Politi. De mange nye sager, der kom på én gang, og de mere end 100 sager, der skulle omberammes, betød, at antallet af verserende sager steg. Hertil kom, at det i den efterfølgende periode af 2020 fx ikke var muligt at beramme sager ved bitingstederne foranlediget af COVID-19-restriktioner om forsamlingsforbud m.m.

I 2021 har der kun i begrænset omfang været aflysning eller omberammelser forårsaget af COVID-19. Aktuelt er Grønlands Domstole dog i en situation, som er påvirket af stor smittespredning i det grønlandske samfund, særligt i Upernavik, Aasiaat og Sisimiut, hvorfor de to nordlige kredsretter dels ikke har kunnet beramme sager de nævnte steder, og dels har måtte omberamme flere sager i de seneste uger. Ved udgangen af juni måned 2021 er der i alt 1.086 verserende personsager - domsmandssager og bødesager - ved kredsretterne.

2. Initiativer til at reducere sagsbehandlingstiden

Domstolsstyrelsen er bekendt med, at Retten i Grønland aktuelt arbejder med initiativer, der kan medvirke til at effektivisere sagsgange og nedbringe sagsbehandlingstiderne. Blandt andet har kredsretterne fokus på hurtig berammelse af sager om seksuelle krænkelser af børn og unge, sager om lovovertrædere under 18 år og sager med mange tiltalte. Herudover afsøger kredsretterne løbende mulighederne for at gennemføre retsmøder i kriminalsager via televideo med henblik på at udnytte sekretær-, tolke- og kredsdommerressourcerne bedst muligt. Det betyder, at tjenesterejserne til bitingstederne alene anvendes i de sager, der kræver at alle aktører er til stede i retslokalet.

Retten i Grønland har i den forbindelse peget på, at en revision af reglerne om brugen af televideo i kriminalsager kan overvejes, således at flere sager kan behandles fra via televideo fra hovedtingstedet med en kortere sagsbehandlingstid til følge; selvfølgelig under behørig hensyntagen til retssikkerheden.

Retten i Grønland har bl.a. afholdt Master Class for alle kredsdommerne om ”Sammenlægning og adskillelse af kriminalsager”.

Derudover har kredsretterne i perioden fra 1. juli 2020 til 1. april 2021 gennemført og deltaget i et projekt, hvor fokus var rettet mod den administrative proces fra domsafsigelse til den skrevne dom- og retsbog bliver fremsendt til politiet til videre foranstaltning.

I år er der også iværksat et projekt, som har til formål at effektivisere arbejdsgangene i forbindelse med tolkning og oversættelse, idet der aktuelt er en længere ekspeditionstid på oversættelser af rets- og dombøger, der beror på flere omstændigheder.

Der er fra centralt hold bevilliget opslag af yderligere tolkestillinger, så kapaciteten udvides. Retterne vil i videre omfang anvende freelance-tolke i Danmark og Grønland for at nedbringe sagsbehandlingstiden.

Kredsretterne vil fra 1. september 2021 registrere årsager til omberømmelse og udsættelse af kriminalsager. Formålet med analysen er dels at afdække omfanget af og dels identificere årsagerne til omberømmelser og udsættelser af planlagte retsmøder. Analysen vil også give et indblik i omfanget af det ressource-tab, der er ved kredsretterne, når sager omberømmes eller udsættes og derved skal berømmes på ny. Analysen vil forventeligt kunne anvendes som grundlag til at pege på nye tiltag med henblik på at nedbringe antallet af omberømmelser og udsættelser af kriminalsager og dermed også med henblik på at nedbringe sagsbehandlingstiden.

2.2. Rekruttering

På trods af det faldende antal verserende kriminalsager er der fortsat brug for en målrettet indsats for at få sagsbunkerne og sagsbehandlingstiderne nedbragt yderligere. En af indsatserne vil være at få besat den ledige kredsdommerstilling ved Qaasuitsoq Kredsret, som har været ledig siden marts 2020.

To kredsdommerkandidater er under uddannelse for nuværende og Retten i Grønland har oplyst, at de forventes at afslutte deres uddannelse i maj 2022. Det er forventningen, at den ledige kredsdommerstilling ved Qaasuitsoq Kredsret vil kunne besættes af en af de færdiguddannede kredsdommerkandidater. Det er ligeledes forventningen, at den anden kredsdommerkandidat under uddannelse forhåbentlig efter endt eksamen kan fastholdes ved Retten i Grønland, således den ekstra kredsdommer vil kunne bistå de øvrige kredsdommere med sagsbehandling samt afvikling af tjenesterejser til bidingstederne. Dette vil være i overensstemmelse med Retten i Grønlands ønsker, og de økonomiske konsekvenser heraf er der allerede taget højde for.

Retten i Grønland har oplyst, at det er vanskeligt at rekruttere kvalificerede sekretærer ved nogle af kredsretterne, hvorfor der af og til er ledige stillinger i længere perioder, og der anvendes mange ressourcer på oplæring af nye medarbejdere.

Retten i Grønland foreslår, at det udover lokal rekruttering kan overvejes igen at indgå aftaler med retssekretærer fra Danmark, der i en kortere eller længere periode kan bistå kredsretterne. Hvis sekretariaterne er fuldt bemandede, vil det ifølge Retten i Grønland aflaste kredsdommerne, idet de aktuelt udfører opgaver, der kan og bør varetages af retssekretærer.

Det kan oplyses, at retssekretærer fra Danmark tidligere har ydet bistand blandt andet i forbindelse med tidligere bunkebekæmpelsesindsatser ved retterne i Grønland. Tilsvarende har danske jurister i de seneste mange år ydet og yder fortsat periodevis bistand til både kredsretterne, Retten i Grønland og Grønlands Landsret. Dette har været muligt, da der de senere år har været afsat ressourcer til juristbistand fra Danmark, og der afsættes fortsat betydelige ressourcer til dette formål. De nuværende afsatte ressourcer til bistand fra Danmark samt midler fra ledige stillinger ved Retten i Grønland vil fortsat kunne anvendes til en målrettet indsats, idet retssekretærer eller jurister fra Danmark gerne må bistå retterne i Grønland, hvis der konkret kan indgås aftale herom med retterne i Danmark.

Derudover bemærkes det, at Retten i Grønland i en længere periode har haft en ledig stilling som yderligere fast dommer. Pr. 1. juli 2021 er en kandidat med erfaring fra Retten i Grønland imidlertid blevet udnævnt i dommerstillingen. Det er Domstolsstyrelsens forventning, at den ekstra dommer inden for forholdsvis kort tid vil kunne bidrage til en nedbringelse af sagsbunkerne og sagsbehandlingstiderne.

3. Økonomi og it

Retten i Grønland har i de senere år har haft et mindreforbrug på lønsum, hvorfor der efter Domstolsstyrelsens vurdering ikke er grundlag for at konkludere, at manglende økonomiske ressourcer er hovedårsag til de nuværende udfordringer ved kredsretterne. Efter Domstolsstyrelsens opfattelse er det vigtigste i første omfang at få besat de ledige stillinger – og dermed i højere grad bedre kunne udnytte de økonomiske ressourcer, der stilles til rådighed.

I takt med, at de ledige stillinger forhåbentlig kan besættes og effekten heraf kendes, vil styrelsen vurdere, om der er behov for at prioritere yderligere økonomiske midler til retterne i Grønland. Her hører det dog med til billedet, at navnlig byretterne og landsretterne i Danmark aktuelt har en overbeholdning af sager, hvilket påvirker de gennemsnitlige sagsbehandlingstider, hvorfor der i de kommende år er behov for øget kapacitet. Det vil

derfor være vanskeligt at finde ekstra midler til retterne i Grønland inden for det nuværende stramme budget.

Endelig vil der fortsat være behov for øget fokus på udvikling og stabilisering af it-området, da de grønlandske retter ikke har opdaterede og funktionelle it-systemer, som er på niveau med retterne i Danmark. De grønlandske retter oplever ikke sjældent meget lange responstider på det nuværende it-system og hertil kommer, at it-systemerne ofte er ”nede”, i nogle tilfælde flere dage i træk, hvor der fx ikke kan berammes sager. Det er fortsat heller ikke muligt at sende og modtage sikker mail eller modtage eller sende via e-Boks ved de grønlandske retter.

Domstolsstyrelsen er opmærksom på de nuværende it-mæssige udfordringer ved de grønlandske retter og er i gang med at undersøge, hvordan udfordringerne kan løses. De grønlandske retter står derudover foran at få implementeret det Civilsystem, som anvendes af retterne i Danmark, i efteråret 2021.”

Justitsministeriet kan henholde sig til udtalelsen fra Domstolsstyrelsen.